ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн 18-р цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ОРА-2022/48/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Эрдэнэт хот

2022 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах

Утас: 70359826 Цахим хаяг: orkhon@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Эрдэнэ

Утас: 70355805 Цахим хаяг: orkhon@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Буян-Ундрах

Утас: 70357955 Цахим хаяг: orkhon@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.Аудитын санал дүгнэлт 3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 6
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
3. Аудитын тайлан 9
3.1 Ерөнхий зүйл 9
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт 9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 10
3.4 Материаллаг байдал 10
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 10
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 11
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг 11
3.8 Аудитын гол асуудал 11
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 12
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 12
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 12
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 12
4. Аудитын илрүүлэлт 12
4.1 Залруулсан алдаа 12
4.2 Төлбөрийн акт 12
4.3 Зөвлөмж 12
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл 12

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.Аудитын санал дүгнэлт

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn
2022.02.28 № 88
танай ____________-ны № ____________-т

ОРХОН АЙМГИЙН 18 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Д.БАТЖАРГАЛ ТАНАА

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу 18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

D:\my doc \alban bichig\ 2022-A4.doc

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРМАНДАХ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

ДАНС	Үзүүлэлт	ҮЛДЭГДЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	72,144,820.04	99,106,386.04
33	АВЛАГА	286,261.00	485,427.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	286,261.00	485,427.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	71,858,559.04	98,620,959.04
351	Түүхий эд материал	62,724,715.78	89,955,715.78
35110	Тусгай зориулалттай материал	62,724,715.78	89,915,715.78
35130	Эм боох материал	-	40,000.00
354	Хангамжийн материал	9,133,843.26	8,665,243.26
35410	Бичиг хэргийн материал	373,245.00	454,645.00
35420	Аж ахуйн материал	7,023,148.26	4,900,348.26
35450	Барилгын засварын материал	300,400.00	542,600.00
35460	Хүнсний материал	1,437,050.00	2,767,650.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,727,015,871.39	2,678,118,227.89
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,727,015,871.39	2,678,118,227.89
392	Биет хөрөнгө	2,593,749,204.71	2,544,984,894.53
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,516,704,414.67	2,516,704,414.67
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(106,732,154.28)	(189,087,566.76)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	63,715,410.00	61,492,410.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(40,501,048.52)	(41,821,690.24)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	91,241,545.42	145,508,289.97
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(26,429,473.58)	(34,099,087.11)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	105,212,898.00	105,212,898.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,462,387.00)	(18,924,774.00)
393	Биет бус хөрөнгө	133,266,666.68	133,133,333.36
39301	Програм хангамж	400,000.00	400,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(133,333.32)	(266,666.64)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	133,000,000.00	133,000,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,799,160,691.43	2,777,224,613.93
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	338,419.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	338,419.00
413	Өглөг	-	338,419.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	338,419.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,799,160,691.43	2,776,886,194.93
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,799,160,691.43	2,776,886,194.93
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	218,827,620.94	218,827,620.94
51101	Өмч: - төрийн	218,827,620.94	218,827,620.94
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,291,786,893.77	2,269,512,397.27
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,291,786,893.77	2,291,786,893.77
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(22,274,496.50)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	288,546,176.72	288,546,176.72
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,799,160,691.43	2,777,224,613.93

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	466,359,884.10	540,188,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	429,074,969.30	84,124,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	12,884,369.30	84,124,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,884,369.30	84,124,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	12,884,369.30	84,124,000.00
122	Тусламжийн орлого	5,046,400.00	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	5,046,400.00	
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	411,144,200.00	-
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	411,144,200.00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	37,284,914.80	456,064,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	420,709,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	-	420,709,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	114,000.00	951,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	825,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	114,000.00	126,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	28,344,600.00	34,403,500.00

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	28,344,600.00	34,403,500.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	8,826,314.80	-
133003	Хөрөнгийн	8,826,314.80	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	546,531,816.02	562,421,991.93
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	546,531,816.02	562,421,991.93
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	545,218,033.65	554,261,289.41
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	324,414,100.00	347,681,987.00
210101	Үндсэн цалин	222,980,046.32	273,493,051.00
210102	Нэмэгдэл	65,363,313.08	61,016,983.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,478,970.00	451,200.00
210104	Урамшуулал	34,591,770.60	12,720,753.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,111,738.63	46,617,511.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,608,797.04	32,409,911.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,091,119.70	3,551,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,500,688.32	2,841,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	590,631.39	710,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,320,502.18	7,103,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,769,059.00	27,127,805.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,983,429.32	8,405,836.75
210302	Түлш, халаалт	10,919,611.47	10,788,143.39
210303	Цэвэр, бохир ус	12,866,018.21	7,933,825.75
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,794,081.34	6,712,276.00
210401	Бичиг хэрэг	2,610,950.00	196,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	91,400.00	44,976.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,445,950.00	1,367,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,816,300.00	5,103,300.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	36,000.00	
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,793,481.34	
2105	Нормативт зардал	25,319,575.00	18,370,970.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	159,900.00	487,050.00
210502	Хоол, хүнс	25,159,675.00	17,883,920.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	451,000.00	988,000.00
210604	Урсгал засвар	451,000.00	988,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	863,300.00	950,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	143,300.00	950,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	109,495,179.68	105,812,738.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	357,500.00	
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,983,700.00	2,032,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	107,153,979.68	103,780,038.93
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,313,782.37	8,160,702.52
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	990,000.00	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	890,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	100,000.00	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	6,045,494.11
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	6,045,494.11
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	323,782.37	2,115,208.41
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	323,782.37	2,115,208.41
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(80,171,931.92)	(22,233,891.93)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	40,604.57
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	40,604.57
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(40,604.57)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(80,171,931.92)	(22,274,496.50)

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,314,061,390.27	2,821,435,187.93
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,314,061,390.27	2,821,435,187.93
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(22,274,496.50)	(22,274,496.50)
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,291,786,893.77	2,799,160,691.43
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,291,786,893.77	2,799,160,691.43
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,291,786,893.77	2,799,160,691.43
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(22,274,496.50)	(22,274,496.50)
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	218,827,620.94	288,546,176.72	2,269,512,397.27	2,776,886,194.93

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	449,096,459.32	459,025,979.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	411,144,200.00	-
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	411,144,200.00	-
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	411,144,200.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	37,952,259.32	459,025,979.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	420,709,600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	-	420,709,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	114,000.00	951,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	825,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	114,000.00	126,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	28,344,600.00	34,403,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	28,344,600.00	34,403,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	9,493,659.32	2,961,879.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	8,828,372.00	2,961,879.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	665,287.32	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	449,589,698.29	458,796,855.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	449,589,698.29	458,796,855.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	448,275,915.92	447,903,397.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	324,414,330.00	347,472,934.00
210101	Үндсэн цалин	222,980,046.32	274,125,932.00
210102	Нэмэгдэл	65,363,313.08	61,016,983.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,479,200.00	451,200.00
210104	Урамшуулал	34,591,770.60	11,878,819.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,111,738.63	46,617,511.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,608,797.04	32,409,911.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,091,119.70	3,551,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,500,688.32	2,841,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	590,631.39	710,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,320,502.18	7,103,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	27,722,297.97	27,127,805.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,936,668.29	8,405,836.75
210302	Түлш, халаалт	10,919,611.47	10,788,143.39
210303	Цэвэр, бохир ус	12,866,018.21	7,933,825.75
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,618,000.00	1,948,826.00
210401	Бичиг хэрэг	226,800.00	196,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	91,400.00	44,976.00
210404	Ном, хэвлэл	70,600.00	61,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,026,100.00	536,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	203,100.00	1,109,650.00
2105	Нормативт зардал	31,260,390.00	20,257,820.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	159,900.00	462,500.00
210502	Хоол, хүнс	26,278,790.00	19,214,520.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,821,700.00	580,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	451,000.00	1,230,200.00
210604	Урсгал засвар	451,000.00	1,230,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,356,959.32	950,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	143,300.00	950,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	8,828,372.00	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	665,287.32	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,341,200.00	2,298,300.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	357,500.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,983,700.00	2,298,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,313,782.37	10,893,457.52
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	990,000.00	2,732,755.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	2,961,879.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	890,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	100,000.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	6,045,494.11
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	6,045,494.11
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	323,782.37	2,115,208.41
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	323,782.37	2,115,208.41
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	468534700.00	447427397.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	468534700.00	447427397.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	468534700.00	447427397.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	348189400.00	347472934.00
210101	Үндсэн цалин	194343100.00	274125932.00
210102	Нэмэгдэл	120389600.00	61016983.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	2965800.00	451200.00
210104	Урамшуулал	30490900.00	11878819.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46832600.00	46617511.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	32625000.00	32409911.59
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3551900.00	3551900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2841500.00	2841500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	710400.00	710400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7103800.00	7103800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32976200.00	27127805.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	9698700.00	8405836.75
210302	Түлш, халаалт	12254700.00	10788143.39
210303	Цэвэр, бохир ус	11022800.00	7933825.75
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1633400.00	1472826.00
210401	Бичиг хэрэг	131500.00	70500.00
210402	Тээвэр, шатахуун		
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	106,500.00	44,976.00
210404	Ном, хэвлэл	82,300.00	61,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	307,900.00	186,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,005,200.00	1,109,650.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	Нормативт зардал	33,843,600.00	20,257,820.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	519,200.00	462,500.00
210502	Хоол, хүнс	32,740,400.00	19,214,520.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	584,000.00	580,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,427,300.00	1,230,200.00
210604	Урсгал засвар	1,427,300.00	1,230,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	950,000.00	950,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	950,000.00	950,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,682,200.00	2,298,300.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	370,000.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,312,200.00	2,298,300.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	456,284,600.00	447,656,521.48
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	421,881,100.00	419,069,391.59
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	421,881,100.00	419,069,391.59
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	34,403,500.00	28,358,005.89
132001	Орон нутгийн төсвөөс	34,403,500.00	28,358,005.89
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	36.00	35.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	27.00	22.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	8.00	12.00
620004	Гэрээт ажилтан		
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	250.00	62.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	250.00	62.00
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	250.00	62.00

3. Аудитын тайлан

3.1 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Б.Буян-Ундрах гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Эрдэнэ, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Нармандах нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 01 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 БАЙГУУЛЛАГА, ТҮҮНИЙ ОРЧИН БА ДОТООД ХЯНАЛТ

Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэг нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг. Үүнд:

- Сургуулийн өмнөх боловсрол олгох.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

• Төсвийн тухай хууль,

• Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай ЗГ-ын 2021 оны 43 дугаар тогтоол.

• Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар батлагдсан Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт орлогын 540,188.1 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 5,401.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 3,781.3 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэгийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 21,936.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, үндсэн хөрөнгө, бараа материалын данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	**Эхний үлдэгдэл**	**Эцсийн үлдэгдэл**	**Өөрчлөлт**
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	26,961.6
Авлага	286.3	485.4	199.1
Бараа материал	71,858.6	98,620.9	26,762.4
Үндсэн хөрөнгө	2,727,015.8	2,678,118.2	(48,897.6)
Нийт хөрөнгө	2,799,160.6	2,777,224.6	(21,936.0)
Засгийн газрын хувь оролцоо	2,799,160.6	2,776,886.1	(22,274.5)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,799,160.6	2,777,224.6	(21,936.0)

Авлагын эцсийн үлдэгдэл 199.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь ХХОАТ-ын авлага юм.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 98,620.9 мянган төгрөг болж 26,762.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь хандиваар 26,950.0 мянган төгрөгийн тусгай зориулалтын материал авсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,678,118.2 мянган төгрөг болж 48,897.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Тайлант оны 54,923.0 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил үнэ

төлбөргүй хүлээн авсан хэдий ч элэгдлийн зардал 103,780.0 мянган төгрөг тул үндсэн хөрөнгийн данс буурсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 869,179.8 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 869,179.8 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 400,645.1 мянган төгрөгөөр бууруулж, 468,534.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр тусгай зориулалтын шилжүүлгээр 468,534.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс олгохоор төлөвлөжээ

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 447,427.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, орон нутгийн төсөвт 4,405.3 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 443,022.1 мянган төгрөг буюу 98.4 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 951.0 мянган төгрөг орсныг зориулалтын дагуу зарцуулсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд цар тахалтай холбоотой хязгаарлалт үргэлжилсэн хэдий ч аудит хийх цар хүрээ хязгаарлагдаагүй болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тус газрын санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх асуудлууд үүсээгүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 151 мэдээллийг хугацаандаа оруулж, мэдээлсэн байна. Мөн цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын 20 гүйлгээг бүрэн мэдээлсэн байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх онд тогтоосон 747.2 мянган төгрөгийн дүнтэй 1 төлбөрийн актыг бүрэн барагдуулж, 3,601.5 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Орхон аймгийн 18 дугаар цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгөн шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй ба дараагийн аудитаар нэмэлт санхүүжилтийн дансыг үзэх.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 85,141.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 84,318.6 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 484.8 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 338.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

4.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд үндсэн цалинг 44,876.4 мянган төгрөгөөр, нэмэгдэл цалинг 39,042.1 мянган төгрөгөөр, ном хэвлэлийн зардлыг 61.7 мянган төгрөгөөр тус тус алдаатай илэрхийлсэн байна. Мөн тайлант хугацаанд үүссэн 338.4 мянган төгрөгийн өглөгийг бүртгэл тайлан тусгаагүй байна.

4.2 Төлбөрийн акт

1. Цэцэрлэгийн эрхлэгч нь ээлжийн амралттай байх хугацаандаа 6 хоногийн цалинг давхардуулан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-т “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 5.1.3-т “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 16.5.3-т “батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох”, 16.5.5-т “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн дотоод хяналтыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага хэрэгжүүлнэ” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоов.

4.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Урсгал зардлын данстай холбоотой асуудал

1.1. *Илрүүлэлт:*

Тайлант хугацаанд 338.4 төгрөгийн өглөгтэй ажилласан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх." гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

1.2. *Өгсөн зөвлөмж:*

Төсвийг зөв зохистой удирдаж, авлага,өр төлбөр үүсгэхгүй байх.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Орхон аймгийн 18-р цэцэрлэг	3	85,141.8	1	84,318.6	1	484.8	0	0	1	338.4
Дүн		**3**	**85,141.8**	**1**	**84,318.6**	**1**	**484.8**	**0**	**0**	**1**	**338.4**